

ærede Landbrugsminister mener, at det stemmer med hans Interesser og med den Del af Landbrugets Interesser, som han specielt er Udtryk for, at gaa imod Byerhvervenes Krav. Men vi maa til Trods for dette, at vi har forskellig Interesse, ikke glemme, at vi har en fælles Interesse, nemlig den at opretholde det danske Samfund, at opretholde Rigets Stilling baade udadtil og indadtil. Det gælder for Stats-samfundet, akkurat som det gælder for det enkelte Menneske, at naar en Del af Legemet lider, lider det hele Legeme, og nu er det afgjort sikkert, at der findes en betydelig Lidelse i Øjeblikket i det danske Samfundslegeme. Den Omstændighed, at vi har 75 000 Arbejdere gaaende uden Beskæftigelse, er en uhyre Lidelse, ikke blot for disse 75 000, men for deres paa-rørende, og det bliver ogsaa en Lidelse for Samfundet. Ja, jeg vover at paastaa, at det er mere end en Lidelse, det kan blive til en Fare for Samfundet, og det er mig ufatteligt, at den høje Regering ser saa ligegyldigt, som Tilfældet er, paa dette store Spørgsmaal. Jeg havde tænkt mig Muligheden af, at den høje Regering ved denne Lejlighed vilde have svaret noget mere imødekommende paa Henstillingerne, end Tilfældet har været.

Jeg blev i allerhøjeste Grad forundret over, at det ærede Medlem Hr. Brorsen, der var Venstres Ordfører, sagde, at Industrien maatte kæmpe sin egen Kamp til Ende, saaledes som Landbruget har maattet det tidligere. Det ærede Medlem Hr. Brorsen tager fejl i denne sin Udtalelse, fordi Sammenligningen er forkert; man kan ikke sammenligne Industrien med Landbruget. Naar Talen var om Landbruget, som skulde kæmpe sin egen Kamp, saa var Talen i al Almindelighed kun om selvstændigt virkende Mænd, men naar Talen er om Industrien, er de, der virker i denne, delte i en Herreklasse og en Løn-arbejderklasse. Industrien som saadan kan vel nok kæmpe sin Kamp til Ende; de, der er Indehavere af Industrien, vil nok have Midler til at holde Livet oppe, men de arbejdsløse Lønarbejdere, der længe ingen Beskæftigelse har kunnet finde i Industrien, de har ingen andre Midler at opretholde Livet ved, end hvad de skal modtage af det offentlige, efter at deres egne sammensparede Penge i deres Arbejdsløshedskasser er forbrugte. Derfor er det ærede Medlems Sammenligning forkert. Den er uretfærdig mod Lønarbejderne; den er urimelig, fordi det overhovedet til

syvende og sidst ikke er muligt for Samfundet at stille sig paa det Standpunkt, at 75 000 eller maaske flere af Samfundets Arbejdere skal kæmpe deres egen haabløse Kamp for at blive delagtiggjort i de Goder, som Samfundet har, naar intet Erhverv findes til dem. Her er Tale ikke blot om de arbejdsløse selv, men ogsaa om deres paa-rørende, om deres Hjem. Det er jo en almindelig anerkendt Sag, at vort Samfund hviler paa Hjemmene, og jeg skulde da mene, at navnlig Venstre vilde være Tilhænger af, at dette er rigtigt; men saa kan man heller ikke stille sig paa det Standpunkt, at man lader Hjemmene i Stikken. Man har ikke gjort sin Skyldighed ved for en Tid at give dem en Tærepænge. Den danske Arbejder er sund og ædruelig i sin Tankegang. En og anden har vel kunnet lade sig forlede under Krigstidens Glimmer og Falskhed til at stille Krav, som man vil betegne som overdrevne, men i det store og hele er den danske Arbejder sundt tænkende, og det, han kræver, det er Arbejde, Arbejde, hvorved han bliver i Stand til at forsørge sig og sine. Han beder ikke om Understøttelse, om Almisse. Han beder kun om, at Samfundet maa være indrettet saaledes, at der er Plads ved Arbejdet ogsaa for ham, og jeg begriber ikke, at den høje Regering i Længden kan afvise dette Krav, som vedholdende stilles af saa mange Tusinder, som Tilfældet er. Der breder sig en uhyre Demoralisation i denne lange Arbejdsløshedsperiode; Haabløsheden breder sig, de onde Instinkter gror netop op i saadanne Tider, hvor der for saa mange ingen Plads er ved Arbejdet. Og Haanden paa Hjertet, mine ærede Tilhørere: Hvor mange af de tilstedeværende vilde ikke blive bitre i Sindet, naar Samfundet var saaledes indrettet, at der ingen Brug var mere for dem, naar man ikke længere ved Arbejde kunde fortjene det nødvendige til sig og sine, men skulde gaa forgæves hver Dag til Arbejdsanvisningskontoret for at søge Arbejde og kun havde Udsigt til en Gang om Ugen at hente en Tærepænge, der var aldeles utilstrækkelig til at holde Hjemmet oppe. Alle vilde være utilfredse, og alle uden Undtagelse vilde reagere derimod og kræve en Forandring i dette.

Jeg vover at paastaa, at man ikke kan afvise Kravet med en Paastand om, at det er umuligt at rette paa Forholdet. Man har jo ikke forsøgt det. Man skyder sig bag Doktriner og Talemaader og siger, at